

13. Thiedelman

Thiedelman je udidlo s jemným pákovým efektem. Užívá se především v parkúrovém sportu či při výcviku pro koně, kteří jdou mezi překážkami příliš dopředu. Je možno jezdit s podpínacím řemínkem i bez něj.

14. Westernová páka

Na rozdíl od stihla, westernová lomená páka má ramena podobná těm, která najdeme na klasické páce. Ke spodní části ramen se připnou otěže. Řemeny uzdečky jsou připojeny k horní části ramen, stejně jako podbradní řemen, který se obtáčí okolo spodní čelisti koně v oblasti brady. U westernové lomené páky se tato ramena protáčejí v místě, kde jsou připnuta k uditku. V žádném případě nepatří nezkušným jezdčům do ruky.

15. Vozová páka

Vozová páka se obvykle používá u poprsních postrojů, má dva kroužky na opratě.

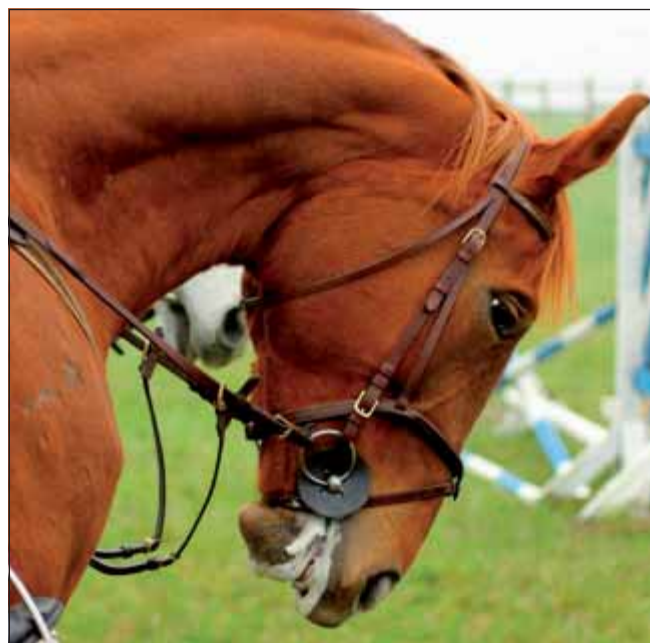
16. Vozové udidlo čtyřkroužkové

Vozové nerezové čtyřkroužkové lomené udidlo feeling. Volný pár kroužků pro zapnutí lícnic. Využitelné i pro jízdu pod sedlem.

Gumové kroužky

Pro zvýšení komfortu a bezpečí koně se používají gumové kroužky k určitým typům udidel, které zabraňují protažení

pružnost „gum“ za přednost, se obrovsky mylí. Opak je totiž pravdou! Špatnou vlastností gumového chambonu je právě jeho pružnost. Pružit má vždy kůň, a to v kloubech končetin, ve hřbetě, ale také v týlu a čelistním kloubu. Pružné mají být hlavně jeho svaly, protože pružnost svalů je známka uvolnění. Gumové lanko při použití gumového chambonu pruží místo koně a takto ani ztuhlý kůň nedostane signál, který by mu poskytl pevná pomocná otěž. Kůň se s gumovým lankem často pere a nedojde mu, že jeho nesení hlavy není žádoucí. Někteří koně na této gumové vyvazovačce chodí s hlavou dole, aby se s gumou nemuseli prát, ale jsou spadení na předek, záď se někde vzadu plouží a kůň nepracuje správným svalstvem.

Průvlečné otěže

Nejčastěji používanou a také nejčastěji diskutovanou pomocnou otěží jsou **průvlečky**. Jsou to dlouhé otěže připevněné k podbřišníku buď mezi hrudními končetinami, nebo po stranách. Odtud jsou vedeny skrze kroužky udidla do rukou jezdce, který může takto upravovat jejich délku. Jezdec drží tedy dvoje otěže. Držet v rukou otěže a ještě průvlečné otěže může oprav-

du jen zkušený jezdec. Není totiž vůbec jednoduché, když má člověk při potřebě nabídnout průvlečky a přitom udržet přílnutí, které je tolik potřebné na normálních otěžích. Příliš zkrácené průvlečky koně akorát tak uvězní, budou se snažit vymáknout zarolováním krku. Když už jezdec sáhne po průvlečkách, měl by je používat jen krátce na dobu potřebnou pro přesvalení dosud nesprávně ježděného koně, a to tak, že drží průvlečky o něco málo delší než přílnutí na otěžích. Potom se průvlečky napnou až tehdy, když chce kůň zvednout hlavu, ale když uvolní čelist a půjde hlavou níž, průvlečky se pak opět lehce prověsí. Nejdůležitější je používat průvlečky až po uvolnění koně. Ideální je, když po nich člověk nemusí sáhnout vůbec.

Lonžovací průvlečky

Lonžovací průvlečky se provlečou udidlem a zapnou k obříšníku nebo k podbřišníku u sedla. Možnost nastavení velikosti. Průvlečky je možné používat jak při lonžování s jezdcem, tak i bez. Jde o běžné vyvázání lonžovaného koně při výcviku jezdce na lonži nebo při práci sportovních koní na lonži, kdy je požadováno klenuté nesení krku a osvalení hřbetu.

Podobné působení má moderní metoda lonžování, která je některými jezdci upřednostňována a jinými zase zavrhována. Jde o delší popruh s karabinkami na konci, může se použít klasických průvleček, dvou vazáků upevněných k sobě atd. Prostředek např. průvleček přehodíme přes hřbet koně a z každé strany podvlečeme pod hrudní (přední) končetinou a zapneme ke stejnostrannému kroužku udidla. Potřebnou délku upravíme uzlem těsně za kohoutkem koně. Tento způsob zapnutí zejména v klusu dost cuká v kroužcích udidla a může tak koně odradit od přílnutí.

Otěže a martingal Thiedemann

Otěže Thiedemann jsou vlastně poloviční průvlečky. Jsou žádané pro jejich jednoduchost, kdy jezdec nemusí držet další pár otěží v rukách. Otěže Thiedemann působí pouze tehdy, než se kůň přiblíží hlavou do správné pozice, pak automaticky povolí. Otěže mají kovová očka pro připnutí originální části martingalu s vidlicí, která má na svém konci karabinky. Karabinky provlékneme udidlovými kroužky a zapneme dle potřebné délky do některého z kovových oček na otěžích Thiedemann. Použít se dá například i část z gogue, které má na koncích karabinky, nebo také např. provazové otěže s karabinkami, jen zde musíme použít i podhrudní očko, kterým tuto část z pevného chambonu provlečeme, dále vedeme kroužky udidla a opět zapneme do kovových oček dle potřebné délky.

KAPITOLA DRUHÁ

BEZPEČNOSTNÍ PRAVIDLA

2. 1. Bezpečnostní pravidla na jízdárně

Na jízdárně, ať už kryté či otevřené, jsou všichni jezdci povinni zachovávat pravidla jako je absolutní klid, kázeň a pořádek. Mluví jen instruktor nebo trenér. Při samotné práci dodržujeme bezpečnostní pravidla, abychom neublížili ani sobě a svému koni, a ani ostatním účastníkům na jízdárně.

Metodický pokyn určující pravidla správného pohybu po jízdárně (ČJF)

Stejně jako musí znát řidič motorového vozidla pravidla silničního provozu, musí znát jezdec pravidla pohybu po jízdárně. Není nadsázkou, že nejnebezpečnějším místem na závodech bývá opracoviště, kde se často nekoordinovaně pohybuje větší množství koní. Jezdci, kteří absolvovali své začátky v jezdeckých oddílech a jezdili ve skupinách, obvykle umějí bezpečně jezdit v prostoru s ostatními koňmi. Mnozí adepti jezdeckého sportu však tuto možnost neměli, jejich trénink je individuální a jejich povědomí o jízdárenských pravidlech nulové. Prostudujte si tedy pečlivě zásady správného pohybu po jízdárně.

- **Potkávají se levé ruce** – protijedoucí jezdci se míjejí vpravo, stejně jako při jízdě autem po silnici. Pokud jezdí více jezdců po obvodu jízdárny, jezdci, kteří jezdí na levou ruku, jsou na stěně, protijedoucí od stěny.
- **Přednost má rychlejší chod** – pokud se na jízdárně pohybuje více jezdců v různých chodech, má na stěně přednost jezdec ve vyšším chodu. Například pokud jeden jezdec cválá a jiný kluše, musí klusající jezdec nechat volnou stěnu cválajícímu.
- **Jezdec na stěně má přednost** před jezcem na kruhu – pokud jezdec pracuje na velkém kruhu, musí vždy nechat volnou stěnu jezdci nebo jezcům, kteří se pohybují po celé jízdárně.

- **Krokuje se od stěny** – jezdec, který před prací nebo po práci krokuje, se má pohybovat od stěny, aby nepřekážel ostatním. Stejně tak má dávat pozor, aby nevjel do trasy jezcům, kteří pracují na kruhu, diagonále apod.
- **Nepřekážet při nasedání a sesedání** – jezdec, který nasedá nebo sesedá z koně, dotahuje podbřišníky, nandává nebo sundává deku apod., má dělat tyto úkony v místě, kde nikomu nepřekáží, tzn. mimo stěnu, uprostřed velkých kruhů nebo na středové čáře – ovšem mimo písmeno X.
- **Dodržovat dostatečné rozestupy** – jezdci jedoucí za sebou musí dodržovat minimální vzdálenost 3 m. Pomůcka pro orientaci ze sedla je, že když mezi ušima svého koně vidíte kořen ocasu koně před vámi, je už vzdálenost velmi malá.
- **Do haly se svolením** – pokud vstupujete do haly, dejte o svém úmyslu vědět zapískáním nebo zvoláním a vykejte, až vám jezdec nebo trenér v hale odpoví a dovolí vám vstoupit.
- **Ohleduplnost** – předpokladem bezpečného pohybu ve skupině více jezdců na jízdárně je také slušnost a ohleduplnost. Samozřejmostí by mělo být, že jezdec, který s koněm vstupuje na jízdárnu, se zeptá těch, kteří tam už jsou, zda se k nim může přidat.
- **Lonžování** – jezdec, který chce na jízdárně lonžovat, by měl počkat, až bude prostor volný. Pokud z nějakého vážného důvodu nemůže čekat, až se jízdárna uvolní, musí se zeptat, zda to ostatním jezcům nebude vadit, a případně respektovat jejich odmítnutí.

Dále dodržujeme tyto zásady

Začínající jezdec musí být nejdříve seznámen s bezpečnostními pravidly a se základním ošetřením koně, nesmí chybět ukázka sedláni a uzdění a první výcvikové hodiny probíhají pouze na lonži. Jezdec, který není schopen podrobit se instruktorovi nebo trenérovi, nemá na jízdárně co dělat. Trenér či instruktor při jízdárenském výcviku nesmí sedět na koni, protože by ztratil přehled o dění na jízdárně a v případě potřeby by nemohl zasáhnout. Když chce trenér něco předvést nebo ukázat jezdci, ostatním zavelí zůstat stát po obvodu nebo křokovat na jednom z velkých kruhů jízdárny. Když chce trenér konkrétnímu jezdci vytknout zásadní chybu, nekřičí na něj, ale zavolá ho do středu a tam ho opraví, upozorní na chybu, poradí apod. Přízpůsobování požadavků nejslabšímu na ploše je nutná zásada. Když jsou rozdíly mezi jezdci veliké, doporučuje se rozdělit je na skupiny.

Dříve skupinové ježdění na jízdárně probíhalo velmi koordinovaně. Koně se ze stáje vedli na ruce až na jízdárnu. Po příchodu na jízdárnu ihned jezdci s koňmi na ruce zatočili doprava. Po příchodu posledního koně na jízdárnu se všichni zastavili, udělali obrat doleva a vykročili směrem do středu jízdárny, kde nasedli asi 6 m od dlouhé stěny. Všechny tyto úkony se dělaly na povel trenéra současně. A po všech úkonech

jde o to, aby šel jezdec pružně s pohybem koně v jeho rytmu a současně dokázal pobízet holeněmi a vést koně správně. Pro stabilitu ve stehenním sedu je důležitá správná délka třmenů. Dlouhé třmeny ztěžují dosažení rovnováhy. V příliš krátkých třmenech zase není jezdec schopen udržet kolena ve správné poloze, a tím je znemožněna rovnováha.

Chyby v sedu

Jakmile jezdec nejezdí od samého začátku pod vedením instruktora, vznikají chyby v sedu, tzv. zlozvyky. Do jisté míry nelze ani při systematickém výcviku určité chyby v sedu vyloučit. Úlohou instruktora je včas rozpoznat a opravovat chyby, které se u jezdce objevily. Pokud jezdec není dostatečně uvolněný, vznikají nejčastější chyby v sedu. Nejdůležitější je dobře padnoucí sedlo. I pokročilý jezdec se má stále vracet k základům a korektní sed si pořád udržovat. Všeobecných chyb v sedu může být spousta. Kromě těchto všeobecných chyb je častý:

Stolicový sed

U stolicového sedu se posouvají sedací kosti z nejhlubšího místa sedla dozadu. Jezdec se díky tomu snaží napnout křížové svaly, ale místo toho napíná hýžďové svaly. Tímto se vytáhnou kolena jezdce nahoru a celá holeň je tak neaktivní. Instruktor musí dbát na správnou délku třmenů, než si tuto činnost jezdec osvojí. Právě tato chyba bývá důsledkem krátkých třmenů. Jezdec při stolicovém sedu nemůže zatížit sedací kosti, sedí tedy shrbeně, páteř je ztuhlá a celkový rytmus a splynutí s koněm je narušené a v podstatě nemožné. Jezdec posunuje holeně příliš dopředu kvůli špatné poloze kolen. Tento sed nebude nikdy schopný udělit jakoukoliv korektní pomůcku. Při narušení rovnováhy má jezdec ještě tendenci se držet za oštěže, aby sed vybalancoval. Takový jezdec se musí vrátit na úplný začátek a projít znovu celou korekturou na lonži. Při tomto problému pomůže jezdcovi jízda bez třmenů, dále pomůžou cviky a jízda na madlech bez držení rukou, dokud se sed nestane stabilnějším a uvolněnějším. Jakmile bude jezdec tlačit holeně korektně dolů, může se zařadit zpět a spojit pobídky s ovládním koně.

Vidlicový sed

U vidlicového sedu zatěžuje jezdec stehna a třísla. Holeně se zde naopak posouvají daleko dozadu a páteř se prohýbá. Sedací kosti jezdec odlehčuje. Opět je důležitá správná délka třmenů. Častou příčinou vidlicového sedu jsou totiž příliš

dlouhé třmeny. Pomůcka holeněmi i sedem je znemožněna, jelikož sedací kosti a hýžďové svaly nejsou hluboko v sedle. Páteř je ztuhlá a prohnutá. Rovnováha je narušená natolik, že jezdec přepadává dopředu a zaráží se pěstmi o kohoutek, aby rovnováhu udržel. Tady pomůže opět návrat na lonž a odebrání třmenů. Jezdec musí přesunout váhu ze stehna na sedací kosti.

Zapamatujte si, že sedět v nejhlubší části sedla je základ!

3. 2. Vhodné použití pomůcek

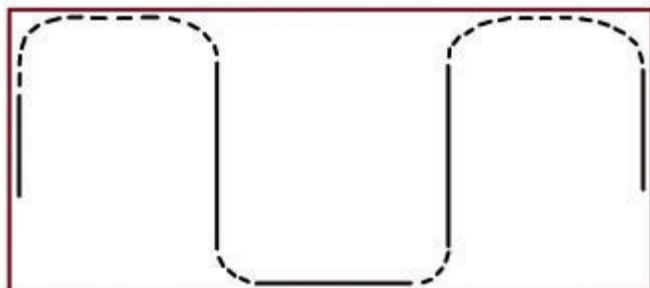
Pomůcky jezdce

Jezdec působí na koně hlavními pomůckami: svým sedem, holeněmi a oštěžemi. Pomůcky jezdce máme také vedlejší, mezi které patří pomůcka hlasem, bičikem a ostruhou. Pomůcky sedem a holeněmi jsou pomůcky pobízející. Zadržující, vydržující a povolující jsou pomůcky oštěžemi. Používá-li jezdec různé pomůcky současně, dosáhne žádaného chodu, tempa, držení a kontroly koně. V základním výcviku učíme jezdce, aby pomůcky oštěžemi byly pasivní. Jezdec bude rád, když se bude postupně učit na lonži, na které se soustředí jen sám na sebe a chod či ruch mu bude udržovat lonžér – instruktor. Jezdec se v základní fázi výcviku učí držet rovnováhu, rytmus vyseďávání, později se zdokonaluje tak, aby ruce byly zcela nezávislé na rovnováze. Poté se učí udělovat pomůcky holeněmi

• Vlnovka o třech obloucích

Návěstí cviku musí přijít před středy krátkých stěn A nebo C, cvik se skládá ze tří půloblouk (AEC nebo ABC či naopak).

VLNOVKA O 3 OBLOUCÍCH

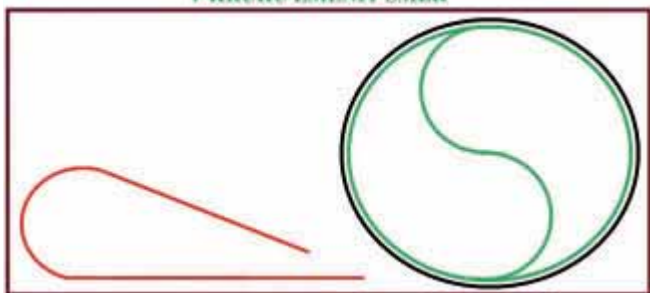
• Vlnovka o pěti obloucích

Návěstí cviku musí rovněž přijít před středy krátkých stěn v bodech A nebo C, dále pokračuje pěti půloblouky (AKPERHC nebo AFVBSMC, či naopak z bodu C).

• Obloukem změnit směr

Obloukem změnit směr se jezdí v jeho první fázi jako malý kruh, přičemž z oblouku, který je nejdále od stěny jízdárny, vede jezdec koně v šikmém směru po rovné linii zpět na stopu a tím změni směr. Tento cvik se dá popsat, jako by jezdec jel kapku. Jezdec musí dávat pozor na to, aby udržel pružné přilnutí na vnější otěži. Musí se vyvarovat silnějšího přilnutí na vnitřní otěži. Správně provedený oblouk nepřesáhne střední čáru, odpovídá přibližně polovině jízdárny. Začíná-li jezdec před rohem jízdárny, končí zhruba v polovině dlouhé stěny. Tento cvik se často spojuje se stranovou prací, například polovičním překrokem. Jezdec tedy vyjede ze stěny na malý kruh, ale nedokončí jej a pokračuje na stěnu polovičním překrokem.

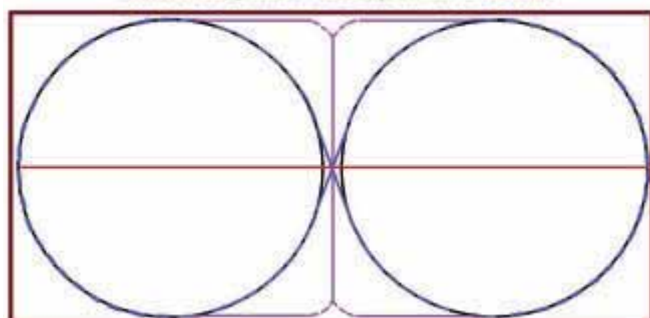
OBLOUKEM ZMĚNIT SMĚR, VELKÝ KRUH,
V KRUHU ZMĚNIT SMĚR

Osmička

Osmičku tvoří dva přesné kruhy o stejné velikosti, jak je předepsáno úlohou, spojené ve středu osmičky. Kůň má být ve středu figury před změnou ruky na okamžik rovný. Cvik se jezdí

OSMIČKA, ZE STŘEDU, PŮL JÍZDÁRNY

buď na celé jízdárně jako cvik „změnit kruhy“ do povelu „přímo vpřed“, nebo také na velkém kruhu jako cvik „v kruhu změnit směr“ do povelu „přímo vpřed“ nebo „docvičit.“ Zde je důležité plynulé projetí oblouku srovnání na jednu délku a přestavení k druhé ruce.

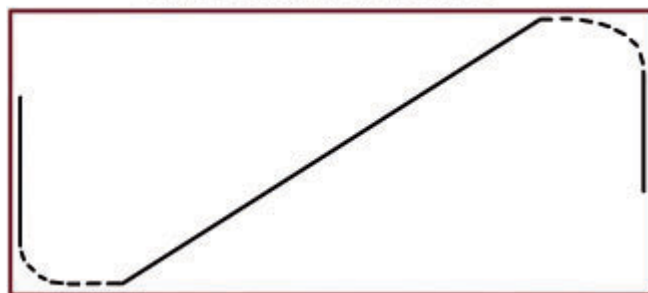
Půl jízdárny

Tento povel se uděluje buď na pravou ruku, na pravou ruku se změnou směru, nebo na levou ruku, na levou ruku se změnou směru. Cvik začíná i končí vždy ve středu dlouhé stěny (písmeno E nebo B).

Přes diagonálu změnit směr

Diagonálně (neboli úhlopříčně) změnit směr. Povel musí přijít před středem krátké stěny, pokud je jezdec již za středem krátké stěny, pokračuje dál a změnu provede až na druhé diagonále. Provedení např. FXH, HXF nebo KXM, MXK, v bodě X se při vysedání v lehkém klusu mění noha, při cvalu buďto změním směr jednoduchou změnou či letným přeskokem, nebo budeme pokračovat v úmyslném kontrakvalu dle pokynů instruktora.

PŘES DIAGONÁLU ZMĚNIT SMĚR

Ze středu

Ze středu jezdíme buď se změnou, nebo beze změny směru, dle pokynů instruktora. Cvik vždy začíná i končí ve středu krátké stěny (písmena A a C) s průjezdem přes střed jízdárny (písmeno X). Jezdec musí udržet koně srovnaného, aby od zahájení v písmenu A dojel rovně do písmene C.

V kruhu změnit směr

Tento cvik se provádí na velkém kruhu, první půloblouk má průměr 10 m, uprostřed následuje jeden až dva kroky rovně, přestavení koně k druhé ruce a dokončení cviku dalším půlobloukem o stejném průměru. Cvik má tvar písmene S. V lehkém klusu uprostřed při přestavení koně jezdec přesedává.

Za prvním jezdce obrat vpravo

(Nebo vlevo, se změnou nebo beze změny směru.) Začátek na dlouhé stěně, pokud jsou na jízdárně písmena, cvik se provede z písmene, pokud ne, vyjíždí se z jakéhokoliv místa na dlouhé stěně. Při skupinovém ježdění jedou jezdci v zástupu za sebou s dodržением rozestupů.

Jednotlivě obrat vpravo

(Nebo vlevo, se změnou směru nebo beze změny směru.) Obdobné jako u předchozího cviku. Jezdci vyjedou každý jednotlivě dle pokynu instruktora.

a dny se blížily. Nervozita stoupala a to se podepsalo i na klisně. Na ZZVJ jsem jela bez doprovodu stejně jako na hobíčka předtím. Vše díky tomu bylo trošku náročnější – od převlékání, jídla, opracování a vjetí na kolbiště – přesněji řečeno načasování toho všeho. Vzhledem k množství účastníků se časy posunuly, a já to nevěděla. Drezuru jsem jela po 15–20 minutách na opracovišti. Skoky jsme měli možnost skočit na kolbišti – jeden kolmák, jeden oxer. Já skočila s klidem 2x kolmák, ale oxer mi jednou pobořila, skočila do něj, podruhé zastavila a zase pobořila. Potřebovala se na něj lépe podívat a skočit ho čistě. To se nekonalo, protože bylo odcinkáno a jel první kandidát. Takže, když jsem došla na řadu já, bylo opravdu veselo, byla jsem nervozní ze skoků. Nacvávání samozřejmě na špatnou nohu, tak jsem se opravila a jela. Tak tak jsme to vše zvládly, nejhorší byla kombinace, což kobyłka těžko zvládala i v tréninku. A také jsem s ní skákala méně než jiní, abych jí šetřila nohy a skoky jí neotrávila. Když přišel na řadu poslední oxer, odmítla skočit. Najela jsem na skok znovu a ona ho již odskočila. „Daly“ jsme to s odřenými ušima, styl byl ale asi strašný. Překvapil mě jen hluboký povrch na kolbišti, který kobylyce nebyl příjemný, a tím jí také ztížil odskoky. Po parkúru byla vcelku zmožená. Testy jsem zvládla na jedničku a předvádění, kterým se zkouška zahajovala, také. Rozhodně doporučuji klidného koně, jako jsem měla já, ale ideálně trochu skokovějšího, a dobrý doprovod.

Moje ZZVJ – Helmichová Kateřina

Zkoušky jsem dělala v červnu a připravovala jsem se asi tak od ledna. Pravidelně skoky a drezuru, ve skocích hlavně doskačovat na správnou nohu a jezdit na střed, počítat si správně vzdálenosti. V drezuře jsem se soustředila hlavně na správné a přesné projetí cviku a při cviku ze středu jet rovně a zastavit správně (srovnané nohy). Předvádění jsem trénovala asi dvakrát, tam hlavně pamatovat na zootechnický postoj a otáčení koně od sebe. Říci, odkud jste, jméno vaše a jméno koně, plemeno koně a za jaký klub budete zkoušku skládat. Já sama moc nedbala na testy, měla jsem 4 chyby z 5 možných. Přeceňovat tedy, to, že se přece u koní motám a všechno vím, se může vymstít. Opravdu se připravit i na ten test. Na samotných zkouškách jsem měla hrozně vedro, ale koně to zvládli. Číslo připevnit hlavně na levou stranu a vždy poslouchat komisaře. Nám při parkúru řekli, že máme naklusat pracovním klusem, objekt malý kruh kolem skoku 3 a pak nacválat. Skoro všichni to udělali špatně, objeli třeba jiný skok. Dávat vážně pozor na všechno a hlavně nepadat, mít vše čisté a upravené, zapnuté a zkontrolované.

Moje ZZVJ – Vavrdová Markéta

Zkoušku základního výcviku jezdce jsme ten den dělali čtyři. Až do oné osudné soboty jsem si byla zcela jistá, že jsem pro přípravu na licenci udělala jak po teoretické, tak i po praktické stránce naprosté maximum, ale i přes to mě po cestě v autě přepadaly pochybnosti. Není to přeci jen den jako každý jiný. Dnes se ukáže, zda jsem skutečně schopná již na koni něco dokázat a zdali dostanu vysněnou vstupenku do jezdeckého sportu. Tuto skutečnost jsem si moc dobře uvědomovala a dodnes si zřetelně pamatuji, že jsem byla nervozní víc než kdykoli před tím. Při příjezdu do areálu vládl všude značný chaos. Ustaraní trenéři se svými svěřenci pobíhali sem a tam a zařizovali ještě poslední záležitosti před zahájením zkoušek. Jako první přišlo na řadu předvádění. Kobyłka, na které jsem

zkoušky dělala, byla naštěstí zcela v klidu a zachovala si svůj profesionální přístup, na který jsem byla zvyklá. Kráčela vzorným tempem po mém boku, při mém proslovu před komisaři se ani nehnula a při závěrečném klusání pečlivě udržovala krok. Předvádění je svým způsobem dobrá věc i pro jezdce. Zvykne si na prostředí a komisaře a opadne z něj prvotní stres u této méně náročné části. Poté přišel čas na sedláni a přípravu koně do drezurní zkoušky, pro mě spíše čas na psychickou přípravu. Musím se přiznat, že kvalita mého opracování byla dosti chatrná, jelikož mi v hlavě proudivo mnoho myšlenek. A najednou jsem byla na radě. Tak. Nádech, výdech a jdeme na to! S bušícím srdcem jsem klusala kolem obdélníku směrem ke komisařům a pak už hurá přímo do obdélníku! Úlohu mi předčítala moje skvělá trenérka a její hlas mi dodával odvalu a sebevědomí. Pamatuji se, že jsem se snažila se pěkně usmívat, ale během prvního cviku šel můj výraz stranou. Snad ještě nikdy jsem se tak nesoustředila na správné projíždění obrátů, na přesnost a korektnost. Ale všeho moc škodí. Když se snažíte až moc, tak to taky není dobré. Nejlepší je se pěkně uvolnit a říct si, že o nic nejde, i když to v této situaci není zrovna jednoduché. I přes nějaké ty nedostatky jsem drezuru v klidu bez horších chyb dojela. Byl to krásný pocit, cítit, že polovinu praktické zkoušky máte za sebou. Některé, včetně mě, zavalí možná malinká zlost na své chybičky, ale větší váhu má spíše úleva. Parkúr. Tak přesně této části jsem se obávala nejvíce. Později o to víc, když kobyłka s mojí spolujezdkyní, která jela parkúr přede mnou, vyštýcovala několikrát první skok. Nejsem zrovna dvakrát vyrovnaný typ, co se závodů týče, proto mě tato situace dost znejistěla. Nejspíš jsem dala negativním myšlenkám volný průchod, jelikož jsem na prvním skoku skončila podobně. Komisaři však byli vstřícní a dokonce si jeden z nich šel stoupnout ke skoku a s jeho pomocí jsem první skok překonala z klusu. Poté jsem zapla svůj „autopilot“ a už jsem jen jela. Věděla jsem, že ten parkúr musím za každou cenu dojet. Vzpomínám si na myšlenku, která mi bleskově projela hlavou, když jsem najížděla na skok číslo 3. Uvědomila jsem si, jak moc nevyježděná ještě jsem a kolik práce mě ještě čeká, abych se v parkúru cítila jistěji. Doma můžete skákat třeba mrakodrapy bez větších problémů, ale na závodech, a obzvlášť na zkouškách je to úplně něco jiného. Kobyyla šla poté bez problémů, ale před posledním skokem začala lehce uhybat pryč. Ale ve mně se nahromadila spousta odhodlání a v tu chvíli jsem věděla, že kobyly prostě nedovolím skok vyhnout. A také jsem tak udělala. Kobyyla, i když s malým nadšením, skočila poslední skok a donesla mě do cíle. V tu chvíli se na mě snesla vlna emocí. Ty dobré míchající se se špatnými. Ano, mám to za sebou, a to ve zdraví, ale co ty obrovské nedostatky? Vždyť je to ostuda! S hlavou plnou myšlenek jsem se blížila ke komisařům. Už ani nevím, co mi říkali, ale pamatuji se, že mě chválili, dodali mi odvalu a začala jsem věřit, že bych možná i přes ty chyby mohla zkoušky udělat. Teoretické testy byly po tom všem divadle obrovským odpočinkem. Každou odpovědí jsem si byla jistá, u některých otázek jsme se dokonce s kamarádkami tak smály, že se nám podařilo shodit malý květináč, který ležel na stole. Atmosféra byla uvolněná, každý měl dostatek času. Po testech jsem se všemi konzultovala průběh zkoušek. Musela jsem být opravdu otravná s nadměrnou sebekritikou, která mi nicméně vydržela dodnes. Ostatní si užívali konec stresu, ale já jsem byla velice nejistá, jak to všechno dopadne. Mou největší oporou a osobou, která mi dodávala naději, byla moje trenérka. Velice trpělivě

- CI** – Mezinárodní závody
- CIC** – Mezinárodní jednodenní závody
- CI M** – Malé mezinárodní závody
- CIO** – Oficiální mezinárodní závody
- CN** – Národní závody
- WEG** (World Equestrian Games) – Světové jezdecké hry
- EU** – Evropská soutěž
- M** – Světové soutěže (např. CH-M)
- W** – Světový pohár (World Cup) (např. CDI-W. CSI-W)

Mezinárodní liga, Světová asociace veterinářů, Mezinárodní olympijský výbor

- ILPH** (International League for the Protection of the Horse) – Mezinárodní liga pro ochranu koně
- WEVA** (World Equine Veterinary Association) – Světová asociace veterinářů věnujících se koním
- IOC** (International Olympic Committee) – Mezinárodní olympijský výbor
- NOC** (National Olympic Committee) – Národní olympijský výbor, v našem případě Český olympijský výbor (ČOV)

Jezdecké kategorie podle věku účastníků

- J** – juniorské soutěže (anglicky Juniors)
- Y** – mladí jezdci (anglicky Young riders)
- Ch** – dětské soutěže (anglicky Children)
- P** – pony jezdec (anglicky Pony riders)
- V** – jezdci veteráni (anglicky Veterans)

6. 2. Etika ke koním a druhým jezdcům

Ke koním a druhým jezdcům se chováme ohleduplně. Jezdíme tak, abychom předcházeli případným zraněním koně, a nároky na něj klademe systematicky, aby to bylo správné pro jeho zdraví. Nepoužíváme nedovolený způsob donucení koně, aby skákal výš a pozorněji tzv. „barování“. Při strojení koně dáváme pozor na bezpečné sedláni a uzdění, aby se kůň nikde nezahákl a na korektnost při strojení, aby výstroj nikde netlačila či neodřela koně.

Musíme si uvědomit, že kůň je živý tvor a podle toho s ním musíme i zacházet.

Pohoda a zdraví koně má vždy přednost před všemi ostatními požadavky.

V žádném případě nesmíme soutěžit s koněm, který vykazuje příznaky nemoci nebo kulhání. Hrubé násilí vůči koni nesmí být nikdy ani při výcviku, ani při soutěžích tolerováno. Jezdec používá ostruhy bezpečně tak, aby koně nezraňoval.

Kodex chování ke koni (ČJF)

Mezinárodní jezdecká federace (FEI) očekává od všech zainteresovaných v jezdeckém sportu, že budou dodržovat „Kodex chování“ a uznají, že pohoda a zdraví koně musí být vždy prvořadé a nikdy nesmí být podřízeny vlivům konkurence nebo komerčnosti.

1. Všeobecný prospěch

- a) Dobrý management koní
Ustájení a krmení se musí doplňovat s nejlepším managementem koně. Čisté a kvalitní seno, krmivo a voda musí být vždy dostupné.
- b) Tréninkové metody
Koně musí absolvovat jen takový trénink, který odpovídá jejich fyzickým schopnostem a úrovni jejich vyspělosti v dané disciplíně. Tréninkové metody nesmí být vůči koni hrubé nebo mu způsobovat strach.
- c) Postroj koně a kování
Péče o nohy koně a kování musí být vysokého standardu. Podkova musí být navržena tak, aby nezpůsobila bolest nebo zranění.
- d) Přeprava koní
Během přepravy musí být koně úplně chráněni před zraněním a jinými zdravotními riziky. Vozidla musí být bezpečná, dobře větraná, udržována ve vysokém standardu, pravidelně dezinfikovaná a řízená schopnými řidiči. Vždy musí být přítomen schopný pomocník k péči o koně.
- e) Tranzit
Všechny cesty musí být uvážlivě plánovány, koni je nezbytné poskytnout pravidelný odpočinek, krmení a napájení ve shodě s aktuálními směrnice FEI.

2. Tělesná zdatnost k soutěžení

- a) Tělesná zdatnost a schopnost
Účast v soutěži musí být omezená na vhodné koně a jezdce podle jejich schopností. Koním musí být dovolen dostatečný odpočinek mezi tréninkem a soutěžemi, odpočinek byl měl následovat po přepravě koní.
- b) Zdravotní stav
Kůň považovaný za neschopného soutěžit nemůže soutěžit či pokračovat v soutěži, v případě nejistoty je nutné rozhodnutí veterináře.
- c) Doping a veterinární léčení
Jakýkoliv doping či nedovolené užívání léků představují vážné zdravotní problémy a nebudou tolerovány. Po každé veterinární léčbě musí být dodržena dostatečná doba pro plné zotavení před soutěží.
- d) Chirurgické postupy
Žádné veterinární zákroky, které ohrožují soutěžícího koně nebo ostatní koně a soutěžící jezdce, nesmí být povoleny.
- e) Březost a porod
Klisny nesmějí soutěžit po čtvrtém měsíci březosti nebo s hříbětem „u nohy“.

6. Jak staří koně se mohou zúčastnit národních jezdeckých závodů?

Start na národních jezdeckých závodech je pro koně povolen, dovršil-li 4 let.

7. Co musí na závodech kůň stále nosit?

Identifikační číslo.

8. Jakých soutěží (do jakého stupně obtížnosti) se mohou účastnit děti?

Děti se mohou účastnit soutěží do S.

9. Může se na závodech používat pevný martingal?

Povolen je pouze obyčejný martingal, a to jen při parkúru.

10. Mohou mít ostruhy kolečka? Pokud ano, za jakých podmínek?

Všechny ostruhy mohou být buď tupé nebo s volně se otáčejícími kolečky bez ostrých hrotů, pokud sportovní pravidla dané disciplíny nestanoví jinak.

11. V kolika soutěžích může kůň startovat v jednom dni?

Maximálně ve dvou soutěžích.

12. Jaká je povolená váha jezdce při soutěžích?

Váha není omezená.

13. Jaká jsou pravidla pro předvádění koně na ruce?

Kůň se vodí zásadně z levé strany. Otěže jsou sejmuty z krku, pravá ruka uchopí obě otěže mezi ukazovák a prostředník asi na šířku dlaně od kroužků udidla, pravá otěž trochu kratší. Konce otěží se uchopí levou rukou na konci tak, že palec směřuje vzhůru. Kůň nesmí vodiče ani předbíhat, ani se za ním ploužit. Kůň je zásadně nauzděný a bez ochranných pomůcek na končetinách. Na úrovni komise se předvádějící zastaví. Vykročí pravou nohou malý krok kupředu a na této noze provede obrat vpravo, čelem proti koni. Poté pravou rukou uchopí levou a levou rukou pravou stihlovou otěž. Pak měkkým přitahováním nebo pozvolným jednostranným nebo oboustranným tlakem se kůň postaví tak, aby stál rovně a stejnoměrně na všech čtyřech nohách v zootechnickém postoji (kůň má mít levou přední končetinu předkročenu a levou zadní končetinu zakročenu). Pokud kůň zastaví špatně, oprava se provede couváním. Otěže se nikdy neomotávají kolem zápěstí. Hlava koně se poněkud pozvedne. Po předvedení koně se postaví předvádějící opět po jeho levé pleci. Otěže si předem srovná jako k vedení a drží je minimálně 30 cm od stihla. Na povel „krokem/klusem vchod“ udělá několik kroků, při přechodu do klusu dělá počátku kratší kroky a pak nechá koni volnost při prodlouženém klusu a sám se tomuto chodu přizpůsobí. Jezdec je na úrovni levé plece koně. Při obratu vždy otáčí koně vpravo od sebe.

14. Co jsou to všeobecná pravidla a kde je najdeme?

Soubor pravidel, jezdci i pořadatelé závodů se jimi musí řídit. Všeobecná pravidla pro Českou republiku vydává ČJF, a najdeme je tedy na jejích webových stránkách.

15. Čím se musí řídit jezdecké soutěže?

Pravidly ČJF.

Základní znalosti z jednotlivých disciplín jezdeckého sportu

Skoková pravidla:

1. Co musí udělat jezdec, který je v důsledku pádu na kolbišti vyloučen?

Opustit kolbiště.

2. Smí jezdec v sedle přijmout podávaný bič, který mu upadl?

Ne. Je to považováno za nedovolenou pomoc, jezdec za to bude vyloučen.

3. Smí jezdec v sedle přijmout podávanou přílbu, která mu spadla?

Ano.

4. Jaká je penalizace za shoení překážky nebo došlap do vodního příkopu?

4 trestné body.

5. Smí jezdec po vyloučení za neposlušnost absolvovat zkušební skok?

Ano. Jen na té překážce, kterou již absolvoval.

6. Co se stane, odstartuje-li jezdec bez znamení ke startu zvoncem?

Jezdec je diskvalifikován.

7. Jak jezdec opraví to, když kůň odepře poslušnost a neskočí druhý skok dvojskoku?

Musí najet celou kombinací (oba skoky) znovu.

8. Jaká je penalizace, když je dvojici na parkúru po pobouření překážky zastaven čas, kůň se splaší a jezdec spadne?

Jezdec je vyloučen, pád jezdce, koně nebo obou se počítá, i když je čas zrovna zastaven.

9. Na které straně parkúrové překážky je umístěn bílý praporek, na které červený praporek?

Bílý nalevo, červený napravo.

10. Jaká je penalizace za pád jezdce nebo koně na parkúru?

Jezdec je diskvalifikován.

11. Jaké překážky musí být na opravovišti?

Jeden kolmý a jeden šířkový skok.

12. Jak vysoké překážky smí jezdec skákat na opravovišti?

Max. o 10 cm vyšší jak na kolbišti.

13. Co je to oxer?

Šířkový skok.

14. Co jsou to skoková pravidla a kde je najdeme?

Skoková pravidla je soubor pravidel, podle kterých se řídí veškeré skokové soutěže. Skoková pravidla pro Českou republiku vydává ČJF.